

การศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
The state of management information systems school under the Prachuapkirikhan
primary educational service office area 1

สุदारัตน์ หาญกล้า

Sudarut Hankla

โรงเรียนบ้านทุ่งลีเสียด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

Banthungsiseadschool, Prachuap Khiri Khan Primary Education Service Area Office 1

E-mail: happy_chem@hotmail.com

Received September 13, 2023; Revised September 18, 2023; Accepted September 27, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (2) สภาพการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 306 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัย พบว่า (1) การศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ (2) ผลการเปรียบเทียบ การศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน การศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และประสบการณ์การปฏิบัติงานแตกต่างกัน การศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: การจัดการสารสนเทศ; สารสนเทศทางการศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the state of information system management of schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1 (2) to study the state of information system management of schools under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office 1 classified by educational qualifications and operational experience. The samples used in this research were administrators and government teachers. The samples were 306 students from Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area Office. The research tool was a questionnaire on the study of information system management in schools. Under the Office of Primary Educational Service Area Prachuap Khiri Khan District 1 Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. and analysis of variance. under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1

The result of the research found that the overall level was at the highest level and (2) Comparative results of the study of information system management in schools Under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1 classified by educational level, it was found that educational levels were different. A study of information system management in schools Under Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1 The overall picture was not different at the statistical significance level of 0.05 and the operational experience was different. In a study of information system management in schools Under the Prachuap Khiri Khan Primary Educational Service Area 1, the overall picture was not different at the statistical significance level of 0.05.

Keywords: Information system; information system of primary schools; Prachuap Khiri Khan primary educational service area office 1

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันการใช้ข้อมูล ข่าวสารและสารสนเทศ (Information) เป็นฐานความรู้ นับเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานทั้งของภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกอบธุรกิจในยุคดิจิทัลที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยประกอบใน การตัดสินใจ เพื่อการจัดการและบริหารงานในด้านต่างๆ ข้อมูลสารสนเทศนับเป็นทรัพยากรหลักที่ได้รับความสนใจจากบุคลากรทุกระดับ ทำให้ข่าวสารเป็นสิ่งที่ทุกคนจำเป็นจะต้องได้รับทราบและเข้าถึงได้อย่างรวดเร็ว (ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล, 2549, น.149) ดังที่เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ (2544, น.9) ได้กล่าวว่า สารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นในการบริหารงาน โดยเฉพาะถ้าข้อมูลนั้นมี การ

จัดระบบที่ดี มีความชัดเจนและความสะดวกในการเรียกใช้ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ช่วยในการวางแผนที่ดี ช่วยให้การดำเนินงานและประเมิณผล มีประสิทธิภาพ การจัดและพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรจัดกระทำ ซึ่งการสร้างระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพควรคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้ เรียกใช้งานง่ายและรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ถูกต้องแม่นยำ มีการตรวจสอบสมบูรณ์และครอบคลุม ยืดหยุ่น ตรงความต้องการและชัดเจน

อย่างไรก็ตาม สำหรับโรงเรียนที่มีระบบสารสนเทศที่สมบูรณ์ ครบถ้วน เป็นปัจจุบันเรียกใช้ได้สะดวก และตรงตามความต้องการ จะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความมั่นใจที่ต้องอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐานข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้ มีกระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็นวิทยาศาสตร์เป็นตรรกะและความสมเหตุสมผล เพราะสารสนเทศทั้งหลายนั้น นอกจากจะใช้ในการวางแผน การดำเนินงานและประกอบการตัดสินใจแล้ว ยังนำไปสู่การพัฒนาแนวความคิดและสร้างทางเลือกใหม่ ๆ ในการดำเนินงานต่าง ๆ ด้วย (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ, 2545, น.8-9) ในทางตรงกันข้ามหากมีการตัดสินใจโดยขาดข้อมูลสารสนเทศ อาจทำให้เกิดความผิดพลาดและก่อให้เกิดความล้มเหลวในการบริหารองค์การได้ ซึ่งการจัดระบบสารสนเทศในปัจจุบันยังคงเน้นการจัดการเพื่อปฏิบัติงานและการจัดการระดับกลาง แต่การจัดระบบสำหรับผู้บริหารระดับสูงนั้น ยังไม่มีการดำเนินการ ซึ่งควรจะต้องมีการจัดการให้มากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่ง บทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีผลกระทบต่อการบริหารงานและการวางแผนการบริหารในอนาคตเป็นอย่างมาก (ปทีป เมธาคูณวุฒิ, 2544, น.101)

ในส่วนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จากการสอบถามผู้บริหารและครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ใช้ระบบสารสนเทศ พบว่าระบบสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ที่ผ่านมา มุ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงาน แต่ขาดการจัดทำเป็นสารสนเทศอย่างเป็นระบบ การดำเนินงานในการนำข้อมูลที่ได้นำประมวลผลเป็นสารสนเทศ จะทำก็ต่อเมื่อมีผู้ต้องการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในแต่ละเรื่องเท่านั้น หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งต้องการข้อมูลและสารสนเทศจึงจะจัดทำ โดยจะมอบหมายหน้าที่ให้ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานนั้นเป็นผู้จัดทำ นอกจากนี้ระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ยังประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านกล่าวคือ โรงเรียนไม่มีบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดทำระบบสารสนเทศ ข้อมูลและสารสนเทศจึงกระจัดกระจาย ไม่สามารถรวบรวมเป็นระบบได้ เพราะครูผู้สอนในโรงเรียนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ละฝ่าย และแต่ละกลุ่มงาน ขาดการประสานงานและให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการจัดทำสารสนเทศ ทำให้ระบบสารสนเทศของโรงเรียนมีข้อบกพร่องและขาดคุณภาพ เนื่องจากขาด การวางแผนในการจัดเก็บข้อมูลอย่างจริงจังและไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลที่ได้รับไม่ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์ และมีความล่าช้า สาเหตุประการสำคัญ คือ ครูผู้สอนแต่ละคนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องระบบสารสนเทศ และมีได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน ประกอบกับครูผู้สอนแต่ละคนมีเวลาน้อย แต่มีภารกิจมาก ก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำระบบสารสนเทศ ส่งผลกระทบต่อองค์การในการบริหาร เพื่อที่จะนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเรื่องต่าง ๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งจะทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันว่าได้ดำเนินงานตามกระบวนการหรือไม่ การดำเนินงานมีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างและมีแนวทางในการปฏิบัติอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนได้มีโอกาสพิจารณาสภาพการดำเนินงานอย่างแท้จริง สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ กำหนดนโยบายในการวางแผนดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนต่อไป และเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

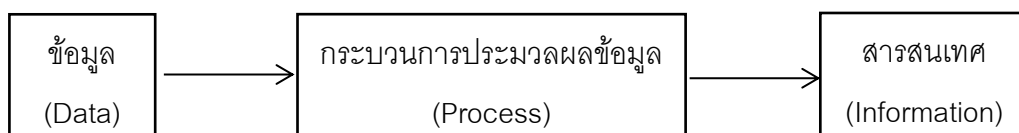
1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดระบบสารสนเทศโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การปฏิบัติงาน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ

กระทรวงศึกษาธิการ (2541, น.40 - 41) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึงผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นข้อสรุป ซึ่งเป็นตัวแทนของข้อมูลจำนวนมาก ระบบสารสนเทศ หมายถึง การจัดหมวดหมู่ของสารสนเทศ เช่น การจำแนกตามนโยบายแต่ละข้อความตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน

จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2542, น.3) ได้ให้ความหมายว่าสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผล ผ่านการวิเคราะห์ หรือสรุปให้อยู่ในรูปที่มีความหมายที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่ผ่านกระบวนการกลั่นกรอง หรือประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการใช้งานตามเป้าหมาย จากความสัมพันธ์ของข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ ดังภาพต่อไปนี้

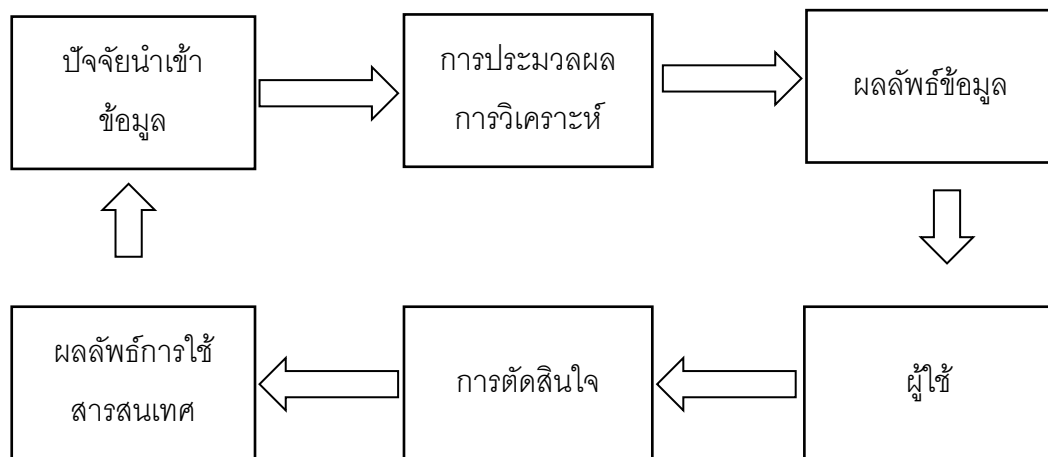
ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของข้อมูลและสารสนเทศ

ที่มา : จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ (2542, น.3)

ครรชิต มาลัยวงศ์ และคณะ (2543, น.68 - 72) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ผลสรุปที่ได้จากการนำเอาข้อมูลมาประมวลผลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสรุปทางสถิติ การเปรียบเทียบ การจำแนก หรือการ

จัดกลุ่มระบบสารสนเทศ หมายถึง ระบบที่จัดเก็บข้อมูลในด้านต่าง ๆ เอาไว้ แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลให้เป็นสารสนเทศ

เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544, น.1-2) ได้ให้ความหมายว่าสารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้ว อยู่ในรูปแบบที่มีความหมายสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ และระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรวบรวม จัดเก็บและใช้สารสนเทศสนอง ความต้องการของหน่วยงาน ทั้งนี้โดยมีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ แสดงระบบสารสนเทศไว้ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ระบบสารสนเทศ

ที่มา : เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544, น.2)

จากภาพแสดงให้เห็นว่า ข้อมูลซึ่งเป็นปัจจัยนำเข้า เมื่อผ่านกระบวนการประมวลผลหรือการวิเคราะห์จะเป็นสารสนเทศหรือผลลัพธ์ ซึ่งผู้ใช้สารสนเทศหรือผู้บริหารจะนำไปใช้ประกอบในการตัดสินใจ และผลลัพธ์จากการตัดสินใจยังสามารถเป็นข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ ในครั้งต่อไป ส่วนองค์ประกอบของสารสนเทศ จะประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ส่วน ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 องค์ประกอบของสารสนเทศ

ที่มา : เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544, น.5)

1. ข้อมูลทั้งที่เป็นตัวเลข ข้อความ เสียงและภาพเป็นข้อมูลป้อนเข้า (Input)
2. การประมวลผล เป็นการกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูล จัดระบบข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมต่อการนำไปใช้

3. การจัดเก็บ เป็นวิธีการที่จะเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ สะดวกต่อการนำมาใช้และสามารถแก้ไข ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

4. เทคโนโลยี เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเก็บข้อมูล การประมวลผลข้อมูล ทำให้เกิดผลผลิต ได้แก่ คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป อุปกรณ์การสื่อสาร ฯลฯ

5. สารสนเทศ ผลผลิตของระบบสารสนเทศจะต้องถูกต้อง ตรงกับความต้องการใช้และทันต่อการใช้งาน เกรียงศักดิ์ พราวศรี (2544, น.9) ได้กล่าวต่อไปว่าสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็นในการบริหารงาน โดยเฉพาะถ้าข้อมูลนั้นมีการจัดระบบที่ดี มีความชัดเจนและความสะดวกใน การเรียกใช้ ก็สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่ถูกต้อง ช่วยในการวางแผนที่ดี ช่วยให้การดำเนินงานและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดและพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สถานศึกษาควรจัดกระทำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546, น.19-20) ได้ให้ความหมายว่า สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับการประมวลผลหรือผ่านการกระทำด้วยวิธีการต่าง ๆ แล้ว สื่อความให้ผู้ใช้งานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตามความมุ่งหมาย

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2547, น.8-10) ได้กล่าวว่า สารสนเทศ (Information) หมายถึง ข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือจัดระบบแล้วเพื่อให้ความหมายและคุณค่า และระบบสารสนเทศ (Management System) หมายถึง ระบบที่รวบรวม ประมวล เก็บรักษา และเผยแพร่สารสนเทศ เพื่อใช้ในการวางแผน การพัฒนาตัดสินใจ ประสานงาน และควบคุมการดำเนินงาน

ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ (2548, น.35-38) ได้สรุปความหมายของสารสนเทศ กล่าวคือ สารสนเทศ (Information) เป็นการนำเอาข้อมูลมาดำเนินการวิธีการประมวลผลข้อมูล คำว่า “ข้อมูล” มากจากภาษาละตินว่า Datum หมายถึงข้อเท็จจริงและเป็นส่วนประกอบของสารสนเทศ (Facts and Pieces of Information) สำหรับข้อเท็จจริงนั้น หมายถึง เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลจะเกี่ยวกับสิ่งของ ความคิด สถานภาพ สถานการณ์ หรือปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งอาจเป็นตัวเลข ตัวอักษร หรือเครื่องหมายต่าง ๆ ก็ได้ แต่ข้อมูลนั้นถือว่าเป็นข้อมูลดิบ (Raw Material) เมื่อผ่านการประมวลผลก็จะเป็นสารสนเทศ ส่วนความหมายของระบบสารสนเทศ ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ (2548, น.120-121) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) ในทางเทคนิค หมายถึง กลุ่มของระบบงานที่ประกอบด้วย ฮาร์ดแวร์หรือตัวอุปกรณ์และซอฟต์แวร์หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ทำหน้าที่รวบรวม จัดเก็บ ประมวลผล และแจกจ่ายสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ การควบคุมการดำเนินงานภายในองค์กร

ศรีสมรัก อินทจันทร์ยง (2549, น.4-5) ได้กล่าวว่า ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาประมวลผลวิเคราะห์ เพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะด้าน และนำเสนอสารสนเทศให้กับผู้ที่ต้องการเป็นผู้มีสิทธิ์ได้รับสารสนเทศ รวมทั้งการจัดเก็บบันทึกข้อมูลที้นำเข้ามาสู่ระบบไว้เพื่อการใช้งานในอนาคต

จากความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า สารสนเทศ (Information) หมายถึง การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้มาผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การตัดสินใจและการคาดการณ์ในอนาคตได้ ส่วนระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล

มาประมวลผลหรือวิเคราะห์ โดยการจัดเก็บ เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระเบียบแบบแผน สามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจ การวางแผนการประสานงาน และการควบคุมการปฏิบัติงานตามความต้องการของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการจัดระบบสารสนเทศ

การจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนนั้นควรจะดำเนินการตามกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารและปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มีผู้กล่าวถึงกระบวนการจัดระบบสารสนเทศไว้ดังนี้

วีระ สุภากิจ (2539, น.318 - 326) ได้กล่าวว่า กระบวนการและขั้นตอนในการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน ว่ามี 6 ด้านที่สำคัญ คือ

ด้านที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลมาจากแหล่งทั้งที่อยู่ภายในและภายนอกโรงเรียน

ด้านที่ 2 การตรวจสอบข้อมูล ข้อมูลที่เก็บมาจากแหล่งต้องทำการตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณสมบัติที่ดี

ด้านที่ 3 การประมวลผลข้อมูล เป็นการนำข้อมูลมาประมวลผลเป็นสารสนเทศ ที่เป็นสารสนเทศอยู่แล้ว นำมาจัดกลุ่ม แยกแยะตามลักษณะและประเภทของสารสนเทศ การประมวลผลนั้นใช้ตั้งแต่วิธีการที่ทำด้วยมือ ใช้เครื่องคิดเลข จนกระทั่งใช้คอมพิวเตอร์

ด้านที่ 4 การจัดหน่วยหรือคลังข้อมูล เป็นการจัดให้มีแหล่งรวมข้อมูลสารสนเทศไว้ในหน่วยงานซึ่งเรียกว่า ศูนย์สารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียน

ด้านที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลและสารสนเทศมาใช้ตัดสินใจในการจัดการหรือปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของแต่ละเรื่อง แต่ละครั้ง ข้อมูลและสารสนเทศที่มีลักษณะเป็นปรนัย เช่น ข้อมูลที่เป็นกฎระเบียบ มีเหตุผลในเชิงวิทยาศาสตร์ แสดงเป็นสถิติเป็นตัวเลขคณิต เช่น อัตราการเกณฑ์เด็ก ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่ว่าใครเป็นผู้วิเคราะห์และวิเคราะห์เมื่อใดควรได้ผลเหมือน ๆ กัน ผู้บริหารอาจมอบหมายงานให้ครูที่มีความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวทำการวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลสารสนเทศ ที่มีลักษณะเป็นอัตนัย เช่น ข้อมูลประเภทภาษาสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความคิด เช่น ความดีของนักเรียน ตัวอย่างของนักเรียน ซึ่งจะได้ผลการวิเคราะห์ไม่ชัดเจนเหมือนประเภทปรนัย ผู้บริหารควรให้คณะบุคคลใช้ดุลยพินิจของคนส่วนใหญ่ในการวิเคราะห์ในขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ ถ้าข้อมูลสารสนเทศที่ได้จัดเก็บไว้ไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์การใช้แต่ละเรื่อง อาจต้องจัดเก็บเพิ่มเติม

ด้านที่ 6 การนำข้อมูลไปใช้ เป็นการนำข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วไปใช้ประกอบ การตัดสินใจตามวัตถุประสงค์แต่ละเรื่อง ในทางปฏิบัติด้านการวิเคราะห์ข้อมูลกับการนำข้อมูลไปใช้ จะทำไปด้วยกันคือ เมื่อต้องการใช้ เช่น เพื่อการวางแผนก็นำข้อมูลสารสนเทศที่ต้องใช้เพื่อ การวางแผนมาวิเคราะห์ตามกระบวนการ แล้วนำไปใช้

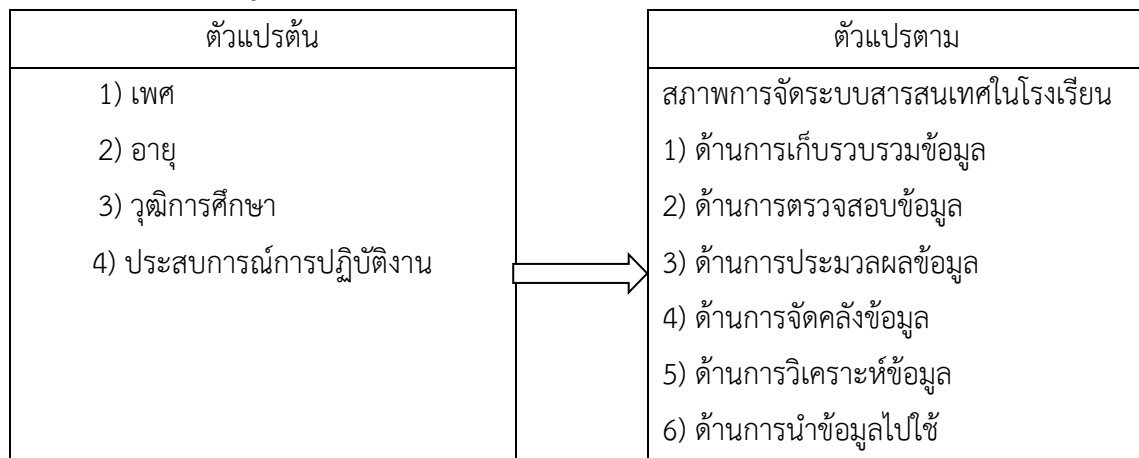
กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้นำแนวคิดทฤษฎีตามกระบวนการและขั้นตอนในการ

บริหารและการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา (วีระ สุภากิจ, 2539, น.318-326) ใน 6 ด้าน ตามกรอบแนวคิดดังต่อไปนี้

1. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ด้านการตรวจสอบข้อมูล
3. ด้านการประมวลผลข้อมูล
4. ด้านการจัดคลังข้อมูล
5. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ด้านการนำข้อมูลไปใช้

ภาพที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนอำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,300 คน(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1, 2565, น.18-19) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารและข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2565 จำนวน 306 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ รายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้แก่ ด้านการเก็บ

ข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการการจัดคลังข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการนำข้อมูลไปใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงานเกี่ยวกับ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One- way ANOVA) สำหรับการทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากรที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างจะต้องทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significance Difference)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการจัดคลังข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เปรียบเทียบการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. เปรียบเทียบการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาศภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (2565 ,น.39) มีพัฒนาศักยภาพบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เสริมสร้างความเข้มแข็งในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศด้านการจบการศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พัฒนาระบบการดำเนินงานทะเบียน – วัดผล การจัดทำจัดเก็บ

เอกสารหลักฐาน การจบการศึกษา การออกเอกสารสำคัญทางการศึกษา และการให้บริการข้อมูลทางการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาเพื่อให้การจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาเป็นไปด้วยความ สะดวกเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพตามนโยบายแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยเทคโนโลยีการศึกษาจึง เป็นไปตามกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยพันธ์ พวงเดช - มัทนา วังถนอม ศักดิ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ เอกเพชร (2561) การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดระบบสารสนเทศทาง การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โดยรวมและ รายด้าน อยู่ในระดับมาก

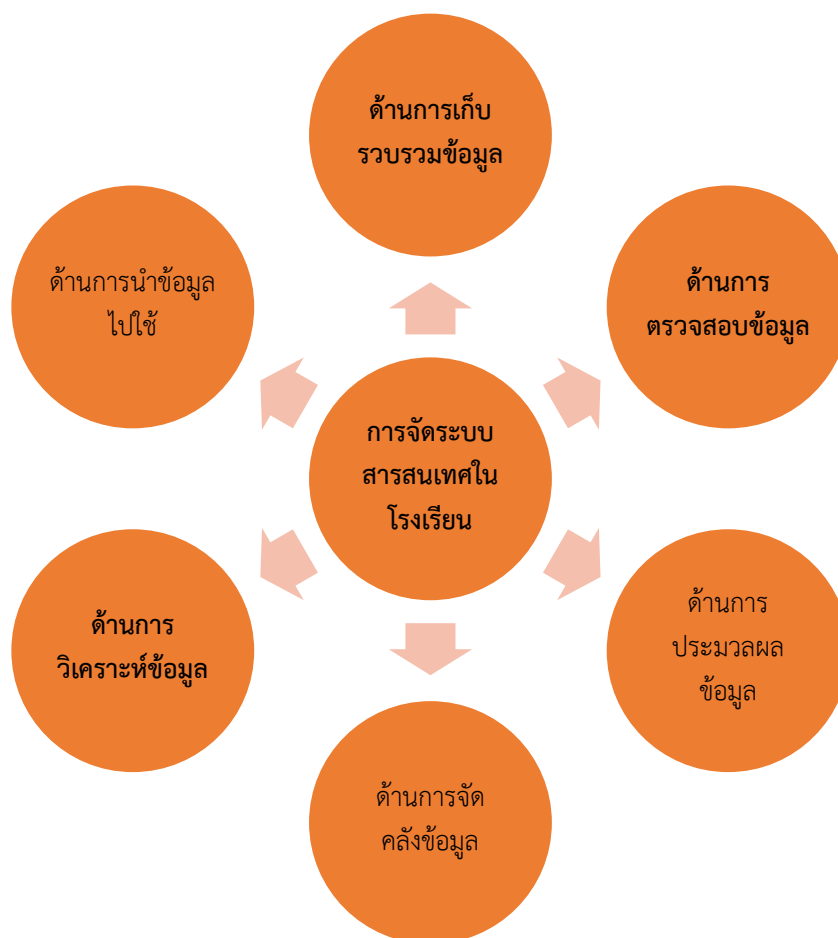
2. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ เอกเพชร (2561) การจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การจัดระบบสารสนเทศ ทางการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้าน การประมวลผลข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ และด้านการจัดเก็บข้อมูล ผลการ เปรียบเทียบการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน พบว่าแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานที่พบว่าต่างกัน มีการจัดระบบ สารสนเทศทางการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการศึกษาสภาพการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐชรีดา บัณฑุกาญจน์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพ และปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดระบบ สารสนเทศโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับดีมาก ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริพบว่า มี ปัญหาการจัดระบบสารสนเทศโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ น้อย เปรียบเทียบสภาพการจัดระบบสารสนเทศ ของโรงเรียนราชดำริ จำแนกตามตำแหน่งและประสบการณ์โดยรวมและรายด้านแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง สถิติ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อเสนอการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. โรงเรียนควรส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ
2. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการประมวลผล
3. โรงเรียนควรมีการประชุมเพื่อกำหนดหน้าที่รับผิดชอบในของแต่ละบุคคลชัดเจน โดยมีการกำกับติดตามการตรวจสอบการทำงานของบุคลากรที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศอย่างใกล้ชิด โดยอาจจัดทำโครงการพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับโครงการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะเป็นการช่วยให้มีงบประมาณมาดำเนินงาน
4. สถานศึกษาควรมีการทำข้อตกลงในการเชื่อมโยงสารสนเทศกับหน่วยงานอื่นและมีการเตรียมการสร้างสารสนเทศที่ต้องใช้ร่วมกัน
5. โรงเรียนควรเก็บรวบรวมข้อมูล ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์/ขอบเขตในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและตรงต่อความต้องการ

ภาพที่ 5 การจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการศึกษาสภาพการระบบสารสนเทศในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 กับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น เพื่อที่จะได้นำผลการศึกษามาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาการจัดการระบบสารสนเทศในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). *สารสนเทศ ศธ.2540*. กรุงเทพฯ : ครุสภาลาดพร้าว.
- วีระ สุภากิจ. (2539). *ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการจัดการจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี และคณะ. (2544). *การจัดระบบสารสนเทศในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย.
- ครรชิต มัลลียงค์ และคณะ. (2543). *บรรณารักษ์ ศูนย์บริการ และการสืบค้นสารสนเทศในปี 2000*. กรุงเทพฯ : ออฟเซท เพรส.
- จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. (2542). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : วิ.จี.พรินต์ติ้ง.
- ชัชวาล วงษ์ประเสริฐ. (2548). *การจัดการสารสนเทศเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ธรรมกลการพิมพ์.
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. (2543). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : ป.สัมพันธ์พานิช.
- ณัฐชรีดา บัณฑุกาญจน์. (2559). *ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดระบบสารสนเทศของโรงเรียนราชดำริ*. กรุงเทพมหานคร
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2547). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : แชนโพร์ พรินต์ติ้ง จำกัด.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ. (2544). *เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิทยพันธ์ พวงเดช - มัทนา วังนอมศักดิ์. (2562). *การจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. การค้นคว้าอิสระ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). *ระบบสารสนเทศเพื่องานธุรการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. (2565). *ข้อมูลสารสนเทศ กลุ่มนโยบาย และแผน.สืบค้นจาก: <http://www.pck1.go.th/main/index.php>*